

צילום: אמיל סלמן, הארץ

**"במדינת ישראל לומדים
הכי הרבה שעות
(ב־OECD) אבל
האפקטיביות יורדת"**

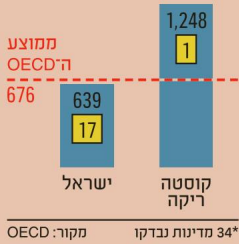
**יפעת שאשא ביטון,
תקווה חדשה**
דיון בוועדת החינוך, 1.3.22

**התיכונים יחסית כאן לא מובילים בשעות
לימוד, והם גם מתחת לממוצע ה־OECD**

במהלך דיון שקיימה ועדת החינוך של הכנסת בנושא ביטול הבגרות במקצועות ההומניים, התייחסה שרת החינוך, יפעת שאשא-ביטון, לסדר גיה וניסתה להסביר כי שעות לימוד רבות אינן ערוכה ללמידה אפקטיבית: "היה נציג ה־OECD לפני כשבועיים בישיבת ממשלה הציגו שקף והראו שמדינת ישראל לומדת הכי הרבה שעות. חברים, הכי הרבה שעות. אבל האפקטיביות יורדת". כלומר, לפי השרה שאשא-ביטון ישראל מובילה את ה־OECD בשעות לימוד, ובנוסף אפקטיביות הלמידה בה נמצאת בנסיגה. בדקנו.

ראשית, מהו השקף המדובר שהוצג בממשלה? מטעמה של השרה לא מסרו לנו אותו, והפנו אותנו לדיון שנערך עם אנדראס שלייכר, הממונה על תחום החינוך ב־OECD, בעיתון דה מרקר. בדיון שלייכר אכן מדבר על הפרודוקטיביות הנמוכה של מערכת החינוך, ומזכיר בשישראל "התלמידים מבילים הרבה שעות בכיתה", אך אין בו השוואה של השעות הללו למצב בשאר מדינות הארגון. החלטנו לבדוק בעצמנו.

**ישראל רחוקה
המקום הראשון
שעות לימוד בשנה והדירוג
מבין מדינות ה־OECD***

ביותר לדרכי השרה שנאמרו בהקשר לבגרות, לומדים בישראל 639 שעות בשנה, 37 שעות מתחת לממוצע ה־OECD (מקום 17). כלומר, באף אחת מהקטגוריות אי אפשר לטעון שבישראל לומדים הכי הרבה שעות. פנינו גם לחטיבת החינוך של ה־OECD, שם סיפקו לנו הפניה לפרמטר נוסף שנמדד על ידי הארגון: סך השעות הנלמדות בכל שנות הלימוד ביסודי ובחטיבה. כאן ישראל ממוקמת במקום השביעי מבין 37 מדינות. אם מפרדים בין היסודי לחטיבה, שוב מגלים שבעוד שהיסודיים בישראל מדורגים במקום השביעי, בחטיבה ישראל יורדת למקום ה־19. רוצים עוד פרמטר? ניתוח ה־OECD לתוצאות מבחן PISA שהתפרסם בספטמבר 2019 מספק מדרג נוסף: זמן למידה (learning time). כאן מדובר בנתון שכולל לא רק את שעות הלימוד בבית הספר, אלא את הזמן הכרוך לל למקדרישם התלמידים ללמידה (כלומר, גם בבית). לפי המודל הזה, זמן הלמידה הממוצע ב־OECD של תלמידים בני 15 עומד על 44 שעות שבועיות, לעומת כמעט 46 שעות בישראל. גם כאן ניתן למצוא לפחות עשר מדינות ב־OECD שמקדימות אותו. מטעמה של השרה שאשא-ביטון נמסר לנו: "כפי שעולה מהנתונים אליהם התייחסה השרה, ניתן לראות בבירור שבקרב מדינות ה־OECD ישראל היא ממדינות בהן לומדים הכי הרבה שעות כאשר האפקטיביות הינה נמוכה יחסית".

■ בשורה התחתונה: דבריה של שאשא-ביטון לא נכונים ברובם. לפי שלוש שיטות מדידה שונות, ישראל אינה מובילה את ה־OECD בשעות לימוד, ובמה שנוגע לתיכונים היא אף נמצאת מתחת לממוצע. יחד עם זאת, הממונה על החינוך ב־OECD אכן קבע בהתבטאות פומבית כי בישראל לומדים הרבה שעות ביחס לתוצאה. **תחקיר: אוריה בר-מאיר**

צילום: יוסי זמיר

**ראיון
גלובס**

תעודת זהות

מאיר שפיגלר

אישי: בן 63, נשוי ואב לשלושה בנים מתל אביב.

מקצועי: מנכ"ל הביטוח הלאומי הפורש, שהחל כבר את תפקידו כראש צוות המשימה הלאומי לקליטת עלייה מאוקראינה, רוסיה ומדינות חבר העמים. בעבר כיהן כמנכ"ל משרד הדתות וכמנכ"ל הקרן הקיימת לישראל.

עוד משהו: בזמנו הפנוי, שפיגלר אוהב לרוץ.

עוד זווית

**מאחורי הקלעים של
בחירת הפרויקטור**

שר החוץ יאיר לפיד החל ביום המישי שעבר לקדם רעיון למנות פרויקטור לאומי שיטפל בעליית היהודים מאוקראינה ורוסיה. לפיד פנה לראש הממשלה נפתלי בנט ולשר הביטחון בני גנץ והציע את שמו של הרמטכ"ל לשעבר גדי איונקוט, מבלי להכניס זאת להתייעצויות שיש עם שרת העלייה והקליטה פנינה תמנו שטה. גורמים המעורים בנושא סיפרו שהדברים הגיעו לשרה, והיא לא נשארה חייבת. בישיבת הממשלה שהתקיימה בראשון אמרה תמנו שטה כי "יש רק שרת עלייה וקליטה אחת וכל רעיון או עצה טובה מקובלת". היא גם עקצה את לפיד והוסיפה שלא תיתן שימנו פרויקטור מעל הראש שלה, "אלא אם רה"מ רוצה שר עלייה וקליטה חליפי". כבר במהלך הישיבה גנץ בימה את תמנו שטה על כך שהמנהלת שתוקם תפעל תחת אחריותה ולא מעל למשרדה. בהתייעצויות שהתקיימו בין תמנו שטה ליו"ר מפלגתה גנץ, רה"מ, ושרת הפנים איילת שקד עלה שמו של מנכ"ל הביטוח הלאומי מאיר שפיגלר כאדם המתאים ביותר. כאשר תמנו שטה ושקד נפגשו בקבלת הפנים לעולים בנתב"ג, אמרה שרת הפנים לתמנו שטה כי שפיגלר הוא "בחירה מצוינת של שרת הקליטה".

עוד באותו היום קיבל שפיגלר טלפונים מלשכת בנט, גנץ, ליברמן, תמנו שטה ושקד כדי להתחיל להניע את הרעיון. בסביבתו טוענים כי מאז הוא פועל ללא לאות ומתכליל את הנושא לטובת הקלת מסלול העלייה של הפליטים מאוקראינה ומדינות האזור. השבוע שפיגלר נועד עם רה"מ, והוחלט שהוא ימשיך לכהן כמנכ"ל הביטוח הלאומי במקביל לתפקידו החדש כראש מנהלת חירום לקליטת העלייה מאוקראינה. על שפיגלר יהיה לפעול במחירות לזיהוי חסמים ובירוקרטיה בתחומי עליית הפליטים היהודים, ולהוריד אותה. "לשחרר את צוואר הבקבוק", הגדירו זאת כמה שרים.

שירית אביטן כהן

לשחק במגרש עם כלי משחק שונים. "בהתחלה היה קשה מאוד לגייס עובדים לעבודות שנחשבות פחות אטרקטיביות של מלצרות, שטיפת רכבים וסיעוד. גם לפני הקורונה לא היה קל ולקחו עובדים זרים ופולטינים לעבודה בעבודות האלה, אבל זה הפך הרבה יותר משמעותי בעקבות ההליך שעברו אנשים במשבר הקורונה. למזלנו, נה, בסוף אנשים חזרו לשוק העבודה, השוק צומח, ובסוף הרברים מתאזנים".

**"ליברמן קיבל דוניה
קשה מעבר לחשבון"**

שפיגלר הגיע לביטוח הלאומי מתפקיד מנכ"ל קק"ל. אף שמינויו אושר בדצמבר 2016, הוא מונה למנכ"ל הביטוח הלאומי רק כשנה מאוחר יותר - ב־26 בנובמבר 2017, כאשר ברקע התגבש דו"ח מבקר המדינה בנוגע לליקויים בקק"ל. "הוא לא סוד, היו ברקע דוחות ביקורת של מבקר המדינה על קק"ל. כתוצאה מכך 11 חודשים המתנתי למינוי. ביקשתי שאתייחס לדברים שנכתבו בדוחות מבקר המדינה, שלא היה להם שחר. רכילות שלא היה בה שום דבר".

טענה נוספת שליוותה את המינוי של שפיגלר היא שאתה מינוי פוליטי של חשך דאז היים בין. "השר הנוכחי, מאיר כהן, הוא שר העבודה והרווחה החמישי שלי כאן. עברתי את כץ, ראש הממשלה בנימין נתניהו, אופיר אקוניס, איציק שמולי ועם מאיר כהן אני כבר לתפעה חודשיים. כל אחד מהם יכול לספר מי אני. זה לא היה מינוי פוליטי. לא הכרתי את חיים כץ. מעולם לא היה לי שום מפגש או פעילות איתו".